

Šį puslapį išvertė mašininio vertimo programa [Nuoroda]. Mašininuose vertimuose gali būti klaidų, tekstas gali būti nevisiškai aiškus ir tikslus. Ombudsmenas neprisiima atsakomybės už jokių neatitikimų. Patikimiausią ir teisiškai tikslią informaciją rasite originale anglų kalba, kurio nuoroda pateikta pirmiau. Daugiau informacijos rasite mūsų [kalbų ir vertimo politikoje](#) [Nuoroda].

Sprendimas byloje 428/2016/LM dėl Europos Komisijos atsakymo į prašymą peržiūrėti savo vidinį sprendimą suteikti rinkodaros leidimą prekiauti genetiškai modifikuotais aliejiniais rapsais,

Sprendimas

Byla 428/2016/LM - Atidaryta 18/08/2016 - Rekomendacijos 12/12/2017 - Sprendimas 11/07/2018 - Atitinkama institucija Europos Komisija (Institucija sutiko su rekomendacija) |

Skundo teikėjas yra Vokietijos nevyriausybinių organizacijų, kuri veikia biotechnologijų srityje. Ji paprašė peržiūrėti Europos Komisijos sprendimą suteikti rinkodaros leidimą produktams, kuriuose yra genetiškai modifikuotų aliejinių rapsų. Kadangi Komisijos atsakymas jos netenkino ir Komisija neatsakė per teisės aktuose numatytą 18 savaičių terminą, ji kreipėsi į ombudsmeną.

Ombudsmenė nustatė, kad Komisija nepagrįstai ilgai – 35 savaites (įprastas terminas – 18 savaičių) – užtruko atsakyti į skundo teikėjos prašymą. Tai yra netinkamo administravimo atvejis. Todėl ji rekomendavo Komisijai peržiūrėti savo procedūras.

Tuo remdamasi Komisija peržiūrėjo savo procedūras ir išreiškė nuomonę, kad jos procedūros suteikia jai galimybę laikytis galiojančių terminų. Be to, Komisija sutiko su ombudsmenės rekomendacija, kad jei ji negali laikytis termino, per kurį turi būti atsakyta į prašymą dėl peržiūros, ji turėtų informuoti NVO apie tai lėmusias priežastis ir apie teisę pradėti teismo procesą.

Kadangi Komisija sutiko su rekomendacija, ombudsmenė bylą baigė.

Ombudsmenė papildomai siūlo Komisijai dėti visas pastangas įvertinti papildomą medžiagą, kurią NVO pateikė pasibaigus terminui, per kurį turėjo būti pateiktas prašymas dėl peržiūros, ir aiškiai nurodyti, jog pirmenybę teikia bendrai pasirašytiems prašymams dėl peržiūros, o ne daugybei atskirų prašymų dėl to paties klausimo.

Skundo aplinkybės

1. Skundo pateikėjas, Vokietijos nevyriausybinių organizacijų, veikiančių biotechnologijų srityje, nesutinka su 2015 m. balandžio mėn. Europos Komisijos sprendimu leisti pateikti ES rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų aliejinių rapsų „MON 88302“ [1]. 2015 m. birželio mėn. skundo pateikėjas pagal Orhuso reglamentą paprašė atlikti Komisijos sprendimo vidaus peržiūrą [2]. Vėliau prašymui atlikti vidaus peržiūrą pritarė kitos aštuonios organizacijos [3].

2. 2016 m. vasario mėn. Komisija atsakė į skundo pateikėjo prašymą atlikti vidaus peržiūrą. Nepatenkintas Komisijos atsakymu, 2016 m. kovo mėn. skundo pateikėjas kreipėsi į ombudsmeną.

3. Skundo pateikėjas laikėsi nuomonės, kad a) Komisijos atsakymas į prašymą vidaus tvarka peržiūrėti jos sprendimą suteikti leidimą prekiauti genetiškai modifikuotais aliejiniais rapsais MON 88302 yra klaidingas, kiek tai susiję su prašyme atlikti peržiūrą nurodytais aplinkosaugos klausimais; ir b) Komisija neatsakė į prašymą atlikti vidaus peržiūrą per Orhuso reglamente, kuriuo reglamentuojami prašymai atlikti administracinių aktų vidaus peržiūrą pagal aplinkos teisę, nustatytus terminus.

4. Gavusi Ombudsmeno prašymą, Komisija skundo pateikėjui pateikė papildomų paaiškinimų dėl prašyme atlikti peržiūrą nurodytų aplinkosaugos klausimų. Taigi ombudsmenas padarė išvadą, kad Komisija per tyrimą išsprendė pirmąjį skundo aspektą. Tačiau ji pateikė Komisijai dvi rekomendacijas dėl antrojo skundo aspekto, susijusio su Orhuso reglamento terminų laikymusi [4].

Laikas, per kurį Komisija turėjo atsakyti į prašymą atlikti vidaus peržiūrą

Ombudsmeno rekomendacijos

5. Dėl prašymų peržiūrėti administracinius aktus, priimtus pagal aplinkos teisę, nagrinėjimo Orhuso reglamente nustatyta, kad ES institucijos kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 12 savaičių nuo prašymo gavimo pateikia atsakymą raštu. Kai ES institucijos negali to padaryti, nepaisant išsamaus patikrinimo, jos privalo atsakyti „**bet kuriuo atveju (...) per 18 savaičių nuo prašymo gavimo**“ (pabraukta papildomai) [5]. Iš šios formuluotės matyti, kad teisės aktų leidėjas numatė, jog Sąjungos įstaiga, nagrinėjanti vidaus peržiūros prašymą, iš esmės visada turėtų turėti galimybę atsakyti į prašymą per 18 savaičių.

6. Ombudsmenas supranta, kad dėl prašymų atlikti sprendimų dėl genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) vidaus peržiūrą gali kilti labai sudėtingų mokslo klausimų, dėl kurių gali reikėti konsultuotis su išorės institucijomis, atsakingomis už mokslinį vertinimą (pavyzdžiui, EFSA arba

Europos cheminių medžiagų agentūra). Tačiau šiuo atveju Komisija užtruko beveik 35 savaites, t. y. beveik dvigubai ilgiau nei numatyta Orhuso reglamente, kad galėtų atsakyti į prašymą.

7. Ombudsmenė manė, kad tai nepriimtinas termino viršijimas, ypač atsižvelgiant į tai, kad Komisijos sprendimas dėl peržiūros buvo priimtas tik praėjus keturiems mėnesiams po to, kai Europos maisto saugos tarnyba (EMST) pateikė paskutinę informaciją dėl prašymo. Todėl Ombudsmenas nustatė, kad Komisijos delsimas nagrinėti skundo pateikėjo prašymą atlikti vidaus peržiūrą yra netinkamas administravimas ir pateikė šias rekomendacijas:

Komisija, siekdama laikytis teisės aktuose nustatytų terminų, taikomų prašymams atlikti vidaus peržiūrą pagal Orhuso reglamentą, turėtų peržiūrėti savo procedūras, susijusias su tokių peržiūrų nagrinėjimu, ir išteklius, kurių jai šiuo atžvilgiu reikia. Atliekant šią procedūrą ir išteklių peržiūrą visų pirma reikėtų atsižvelgti į tai, kad atliekant daugelį tokių peržiūrų reikės atlikti sudėtingus mokslinius vertinimus, pvz., išduoti leidimus produktams, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų. Jei Komisija padaro išvadą, kad teisės aktuose nustatyti terminai daugeliu atvejų negali būti įvykdyti, ji turėtų pasiūlyti iš dalies pakeisti terminus teisės aktais.

Tais atvejais, kai išimtiniais atvejais, nepaisant išsamaus patikrinimo, Komisija negali laikytis Orhuso reglamente nustatyto 18 savaičių termino peržiūrai užbaigti, ji turėtų kuo greičiau (ir ne vėliau kaip per 18 savaičių laikotarpį) informuoti prašymą pateikusią NVO apie vėlavimo užbaigti peržiūrą priežastis ir apie jos teisę kreiptis į Teisingumo Teismą pagal Orhuso reglamento 12 straipsnio 2 dalį.

Komisijos atsakymas į Ombudsmeno rekomendacijas

8. Dėl pirmosios rekomendacijos Komisija nurodė, kad ji peržiūrėjo savo vidaus procedūras, ir padarė išvadą, kad šios procedūros netrukdo jai išnagrinėti sudėtingų prašymų dėl peržiūros per teisės aktuose nustatytus terminus.

9. Vis dėlto tokie peržiūros prašymai, kaip nagrinėjamas, susiję su GMO leidimais, kvestionuojant Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) atliktą rizikos vertinimą, yra tie, kuriuose labai sunku laikytis teisės aktuose nustatyto termino, nes Komisija, siekdama pateikti atsakymą, taip pat turi konsultuotis su EMST. Tokio pobūdžio peržiūrai atlikti Komisija nurodė, kad ji imsis priemonių, kad būtų galima laikytis 18 savaičių termino.

10. Orhuso reglamente nustatyti teisės aktuose nustatyti terminai taikomi visiems prašymams atlikti vidaus peržiūrą. Tačiau labai sunku laikytis terminų tik vienos rūšies prašymui, t. y. peržiūros prašymams suabejoti EMST rizikos vertinimu, kuriuo remiantis buvo išduoti GMO leidimai. Komisija nurodė, kad atliekant platesnę Orhuso reglamento peržiūrą bus atsižvelgta į bet kokią poreikį peržiūrėti terminą. Tačiau Komisija mano, kad dar per anksti daryti išvadą, kad toks pakeitimas yra būtinas.

11. Komisija atsižvelgė į skundo pateikėjo pastabas dėl EMST mokslinės nuomonės, nors

skundo pateikėjas jas pateikė pasibaigus prašymo atlikti peržiūrą pateikimo terminui [6]. Komisija taip pat nusprendė savo iniciatyva vėl neoficialiai konsultuotis su EFSA dėl šių pastabų. Tai lėmė tai, kad galutinis atsakymas buvo atidėtas beveik mėnesiui. Ateityje Komisija neatsižvelgs į kitas pastabas, pateiktas pasibaigus 6 savaitių terminui prašymui dėl peržiūros pateikti.

12. Pasak Komisijos, kelios NVO dažnai siunčia tą patį prašymą dėl vidaus peržiūros, nors argumentai visuose prašymuose yra identiški. Šiuo atveju Komisija gavo devynis identiškus prašymus atlikti peržiūrą. Todėl Komisija turėjo išnagrinėti, ar kiekviena NVO turėjo teisę prašyti atlikti vidaus peržiūrą [7] (nebent ji jau atliko šį patikrinimą pagal ankstesnius tos pačios NVO pateiktus prašymus atlikti peržiūrą). Komisija mano, kad tokia NVO praktika neturi pridėtinės vertės. Kadangi visi prašymai yra identiški, Komisijos atsakymas taip pat bus identiškas. Komisija siūlo NVO bendrai pasirašyti ir paskirti vieną iš NVO kontaktiniu punktu, į kurį būtų galima siųsti Komisijos atsakymą.

13. Komisija pritarė Ombudsmeno antrajai rekomendacijai ir nurodė, kad ji ją įgyvendins sistemingai. Jei Komisija negalės laikytis 18 savaitių termino, ji, likus nedaug laiko iki termino pabaigos arba ne vėliau kaip termino pabaigos dieną, informuos NVO apie vėlavimo priežastis ir apie savo teisę pradėti teisminį procesą.

14. Skundo pateikėjas mano, kad priemonės, kurių ėmėsi ir kurias pasiūlė imtis Komisija, yra neveiksmingos. Peržiūrint vidaus procedūras turėtų būti nagrinėjami ne tik procedūriniai aspektai, bet ir siekiama gerokai pagerinti diskusijas moksliniais klausimais, kuriais grindžiami prašymai atlikti peržiūrą. Laikydamosi teisės aktuose nustatytų terminų, Komisija neturėtų nepaisyti prašymų atlikti vidaus peržiūrą mokslinio turinio.

Ombudsmeno vertinimas po rekomendacijų

15. Ombudsmenė palankiai vertina tai, kad Komisija peržiūrėjo savo procedūras ir yra įsitikinusi, kad ji gali laikytis teisės aktuose nustatytų terminų, kad bent jau šiuo metu jai nereikėtų siūlyti pakeisti Orhuso reglamente nustatytų terminų.

16. Komisija teigia nusprendusi neatsižvelgti į papildomą informaciją ar pastabas, kurias pareiškėjas pateikė pasibaigus 6 savaitių terminui prašyti atlikti peržiūrą. Ombudsmenas šiuo atžvilgiu siūlytų laikytis niuansiškesnio požiūrio. Kai kuriais atvejais bus aišku, kad peržiūrai bus naudinga tinkamai apsvarstyti dabar pateiktą papildomą medžiagą. Tokiais atvejais Komisijos įsipareigojimas užtikrinti, kad sprendimas išduoti autorizacijos liudijimą būtų pagrįstas [8] ir pagrįstas visais svarbiais argumentais, gali būti svarbesnis už reikalavimą užbaigti peržiūrą per nustatytą terminą. Komisijos prioritetą turėtų būti esminių klausimų, iškeltų prašyme atlikti peržiūrą, mokslinės analizės kokybė. Tokiais atvejais gali būti priimtina, kad Komisija informuotų prašymą pateikusį asmenį, kad ji nori apsvarstyti naują medžiagą, tačiau remdamasi tuo, kad prašymą pateikęs asmuo sutiks, jog dėl to sprendimas dėl peržiūros bus priimtas vėliau. Jei prašymą pateikęs asmuo nesutinka, kad peržiūros terminas būtų atitinkamai pratęstas, Komisija pagrįstai atsisakytų atsižvelgti į naują medžiagą. Ombudsmenas pateiks pasiūlymą, kaip

pagerinti padėtį šioje srityje.

17. Ombudsmenė palankiai vertina tai, kad Komisija pritarė jos rekomendacijai pranešti NVO, jei išimties tvarka nesilaikoma 18 savaičių termino, nurodant vėlavimo priežastis, ir kad ji taip pat informuoja NVO apie savo teisę pradėti teisminį procesą.

18. Remdamasis tuo, kas išdėstyta pirmiau, ombudsmenė mano, kad Komisija laikėsi jos rekomendacijų.

19. Kad Komisija galėtų dar daugiau laiko skirti esminiams klausimams prašymuose atlikti peržiūrą, Ombudsmenas ragina Komisiją paaiškinti ir užtikrinti tinkamą matomumą (pvz., savo specialioje interneto svetainėje), kad, kai įmanoma, NVO bendrai pasirašytų vieną peržiūros prašymą, o ne pateiktų daug individualių, bet identiškų prašymų. Ombudsmenas pateiks pasiūlymą, kaip pagerinti padėtį šioje srityje.

Išvada

Remdamasis tyrimu, Ombudsmenas užbaigia šią bylą pateikdamas tokią išvadą:

Komisija atsižvelgė į Ombudsmeno rekomendacijas.

Skundo pateikėjui ir Komisijai bus pranešta apie šį sprendimą .

Pasiūlymai dėl patobulinimų

Ombudsmenė ragina Komisiją paaiškinti ir užtikrinti tinkamą matomumą (pvz., savo interneto svetainėje), kad NVO bendrai pasirašytų vieną peržiūros prašymą, o ne pateiktų daug individualių, bet identiškų prašymų.

Jeigu NVO, kuri jau paprašė atlikti vidaus peržiūrą, pateikia papildomos svarbios medžiagos pasibaigus prašymo atlikti peržiūrą pateikimo terminui, Komisija turėtų dėti visas pastangas, kad persvarstydama tą medžiagą išnagrinėtų tą medžiagą. Tokiais atvejais Komisijai būtų pagrįsta siekti, kad peržiūros prašantis asmuo pritartų tinkamam jo peržiūros užbaigimo termino pratęsimui.

Emily O'Reilly

Europos ombudsmenas

Strasbūras, 2018 07 11

[1] 2015 m. balandžio 24 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/687, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų aliejinių rapsų MON 88302 (MON-88302–9), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, OL L 112, 2015, p. 22, kurį galima rasti adresu http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.112.01.0022.01.ENG [Nuoroda]

[2] Šis prašymas pateiktas pagal 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijai 10 straipsnį, kuriame teigiama, kad „*bet kuri nevyriausybinė organizacija, atitinkanti 11 straipsnio [[2]] kriterijus, turi teisę pateikti prašymą atlikti vidaus peržiūrą Bendrijos institucijai ar organui, priėmusiam administracinį aktą pagal aplinkos apsaugos teisę*“.

[3] Daugiau informacijos galima rasti adresu <http://ec.europa.eu/environment/aarhus/requests.htm> [Nuoroda]

[4] Daugiau informacijos apie skundo aplinkybes, šalių argumentus ir ombudsmeno tyrimą žr. visą ombudsmeno rekomendacijos tekstą, kurį galima rasti adresu <https://www.ombudsman.europa.eu/cases/recommendation.faces/en/87311/html.bookmark> [Nuoroda]

[5] Orhuso reglamento 10 straipsnio 3 dalis.

[6] Orhuso reglamento 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prašymai dėl peržiūros turi būti pateikti „*per ne ilgesnį kaip šešių savaičių laikotarpį nuo administracinio akto priėmimo dienos*“.

[7] Orhuso reglamento 11 straipsnyje nustatyti kriterijai, pagal kuriuos NVO turi teisę teikti prašymus dėl vidaus peržiūros.

[8] Žr., pavyzdžiui, Sutarties dėl ES veikimo 168 straipsnio 1 dalį: „*Nustatant ir įgyvendinant visas Sąjungos politikos kryptis ir veiklą užtikrinamas aukštas žmonių sveikatos apsaugos lygis*“.